

અધ્યયન નિષ્પત્તિ : SS 7.18 જુદા-જુદા શાસકોની નીતિઓની સરખામણી કરે છે.

શૈક્ષણિક મુદ્દા : → મુઘલ વંશના અંતિમ શાસકો.

→ બંગાળ.

→ રાજપૂત શાસન.

→ શીખ સામ્રાજ્ય.

→ મરાઠા સામ્રાજ્ય.

પ્રશ્ન - 1 નીચે આપેલા દરેક પ્રશ્નના ઉત્તર માટે આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો વિકલ્પ શોધી ☐ માં લખો.

1. નીચેના પૈકી કયો શાસક જુદો પડે છે ?

(A) શાહજહાં

(B) ઔરંગઝેબ

(C) બહાદુરશાહ

(D) નાદિરશાહ

2. ઔરંગઝેબનાં અવસાન બાદ દિલ્હીની ગાદી પર કયો શાસક આવ્યો ?

(A) બહાદુરશાહ

(B) શાહજહાં

(C) નાદિરશાહ

(D) જહાંદર શાહ

3. શીખોના દશમા અને અંતિમ ગુરૂ કોને ગણવામાં આવે છે ?

(A) અર્જુનસિંહ

(B) તેગ બહાદુર

(C) રણજીતસિંહ

(D) ગોવિંદ સિંહ

4. નીચેના પૈકી કયા યુદ્ધમાં મરાઠાઓની હાર થઈ હતી ?

(A) પ્લાસી

(B) બક્સર

(C) પાણીપતનું બીજું યુદ્ધ

(D) પાણીપતનું ત્રીજું યુદ્ધ

5. ઈ.સ. 1757 માં બંગાળના નવાબ અને કંપની વચ્ચે કયું પ્રખ્યાત યુદ્ધ થયું ?

(A) બક્સરનું યુદ્ધ

(B) પાણીપતનું બીજું યુદ્ધ

(C) હલ્દીઘાટીનું યુદ્ધ

(D) પ્લાસીનું યુદ્ધ

6. જયપુર શહેર વસાવનાર રાજવી કોણ હતા ?

- (A) સિદ્ધરાજ જયસિંહ (B) રાજા માનસિંહ
(C) સવાઈ જયસિંહ (D) વીર દુર્ગાદાસ રાઠોડ

7. પંજાબના કયા શાસકે પોતાની સેનાને યુરોપિયન સેનાની જેમ આધુનિક બનાવવા પ્રયત્નો કર્યા હતા ?

- (A) ગોવિંદસિંહ (B) અર્જુનસિંહ
(C) રણજિતસિંહ (D) તેગ બહાદુર

8. શિવાજીના માતાનું નામ શું હતું ?

- (A) જજાબાઈ (B) તારાબાઈ
(C) મીરાબાઈ (D) અહલ્યાબાઈ

9. અષ્ટ - પ્રધાન મંડળ કયા શાસકની વિશેષતા હતી ?

- (A) મહારાણા પ્રતાપ (B) છત્રપતિ શિવાજી
(C) સવાઈ જયસિંહ (D) દુર્ગાદાસ રાઠોડ

પ્રશ્ન - 2 યોગ્ય શબ્દો વડે નીચેનાં વિધાનોની ખાલી જગ્યાઓ પૂરો.

1. ગુરુ ગોવિંદસિંહના મૃત્યુ બાદ એ મુઘલ સામ્રાજ્ય સામે વિદ્રોહ કર્યો હતો.
2. ઈ.સ. 1757માં બંગાળનો નવાબ હતો.
3. શિવાજીના પૌત્ર ને ઔરંગઝેબે કેદ કર્યા હતા.
4. મરાઠા શાસનમાં પ્રથમ પેશ્વા હતા.

પ્રશ્ન - 3 બંધ ભેસતાં જોડકાં રચો.

વિભાગ - (અ)	ઉત્તર	વિભાગ - (બ)
1. રોબર્ટ ક્લાઈવ.	1.	A. છાપામાર યુદ્ધ પદ્ધતિમાં નિષ્ણાત.
2. સવાઈ જયસિંહ.	2.	B. પ્લાસી યુદ્ધમાં વિજય.
3. ગુરુ ગોવિંદસિંહ.	3.	C. પાણીપતના ત્રીજા યુદ્ધમાં વિજેતા.
4. છત્રપતિ શિવાજી.	4.	D. આધુનિક વેધશાળાઓનું નિર્માણ કરાવનાર.
5. અહમદ શાહ અબ્દાલી.	5.	E. શીખ ધર્મના સ્થાપક.
		F. શીખો માટે પાંચ 'ક' આપનાર.

પ્રશ્ન - 4 નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર ઁક-ઢે વાક્યોમાં લખો.

1. સવાઈ જયસિંહે કયા કયા સ્થળોઁ આધુનિક વેધશાળાઓ બંધાવી હતી ?

.....

.....

.....

2. શિવાજીઁ તેમના સમયમાં કોની કોની સાથે સંઘર્ષ કર્યો હતો ?

.....

.....

.....

3. પાણીપતનું ત્રીજું યુદ્ધ કોની કોની વચ્ચે લડાયું હતું ?

.....

.....

.....

પ્રશ્ન - 5 (A) નીચે આપેલ પારિભાષિક શબ્દોની સમજૂતી આપો.

1. વેધશાળા.

.....

.....

.....

2. ઇાપામાર યુદ્ધ પદ્ધતિ.

.....

.....

.....

(B) નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર બે-ત્રણ વાક્યોમાં લખો.

1. રાજા સવાઈ જયસિંહની સિદ્ધિઓ જણાવો.

2. પંજાબ કેસરી 'રણજિત સિંહ'ની યુદ્ધનીતિ વિશે નોંધ લખો.

3. પેશ્વા બાજીરાવ પ્રથમની સિદ્ધિઓ જણાવો.

4. પાણીપતના ત્રીજા યુદ્ધના પરિણામ અને તેની અસરો જણાવો.

.....

.....

.....

પ્રશ્ન - 6 નીચે આપેલા શાસકોને સલ્તનત કાલ, મુઘલ કાલ અને અન્ય શાસકોમાં વર્ગીકૃત કરો.

(મહારાણા પ્રતાપ, બાબર, જહાંગીર, રઝિયા બેગમ, ઈબ્રાહિમ લોદી, છત્રપતિ શિવાજી, ઔરંગઝેબ, કુતુબુદ્દીન ઐબક, અલાઉદ્દીન ખલજી, વીર દુર્ગાદાસ રાઠોડ, સંગ્રામસિંહ રાણા, મુહમ્મદ તુઘલક, અકબર, ગુરૂ ગોવિંદસિંહ, શાહજહાં)

સલ્તનત કાલીન શાસકો	મુઘલ કાલીન શાસકો	અન્ય શાસકો
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		

પ્રશ્ન - 7 વર્તમાન સમયમાં સરકાર દ્વારા ઉઘરાવાતા કરવેરાની યાદી બનાવો.

.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	

SCE મૂલ્યાંકન

ક્રમ	અધ્યયન નિષ્પત્તિ	SCE મૂલ્યાંકન			ગુણ
		x	?	✓	
SS 7.18	જુદા જુદા શાસકોની નીતિઓની સરખામણી કરે છે.				

વાલીની સહી :

શિક્ષકની સહી :

તારીખ :